

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ДИТИНСТВА
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ II Всеукраїнської
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
для НАУКОВЦІВ,
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ,
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ,
АСПІРАНТІВ,
МОЛОДИХ УЧЕНИХ**

**24 жовтня 2025 р,
м. ОДЕСА**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ДИТИНСТВА
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної конференції
для науковців, педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти,
аспірантів, молодих учених

(24 жовтня 2025 р, м. Одеса)

Рекомендовано до друку вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 5 від 30 жовтня 2025 року)

Рецензенти:

Ковтун О. В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземних мов і перекладу, ДНП «Державний університет «Київський авіаційний інститут» (м. Київ, Україна)

Княжева І. А. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (м. Одеса, Україна)

Організаційний комітет:

Богущ Алла Михайлівна, дійсний член НАПН України, академік, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Березовська Людмила Іванівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Найда Руслана Григорівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики дошкільної освіти;

Діхтяренко Станіслава Вадимівна, викладач-асистент кафедри теорії та методики дошкільної освіти.

Сучасні освітні технології у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти: зб. наукових праць за матеріалами ІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Одеса, 24 жовтня 2025 р. / за ред. Л. Березовської. Івано-Франківськ : НАІР, 2025. 260 с. ISBN 978-617-8768-09-6

До збірника увійшли тези доповідей учасників ІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні освітні технології у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти». У представлених роботах висвітлено актуальні питання впровадження освітніх технологій у процес підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти в умовах сучасного інформаційного простору; розглянуто інноваційні підходи до професійного становлення фахівців; проаналізовано зарубіжний досвід розроблення та реалізації освітніх інновацій у системі дошкільної освіти.

Збірник призначено для науково-педагогічних, педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, аспірантів, молодих учених, а також усіх, хто цікавиться проблемами розвитку сучасної дошкільної освіти.

Матеріали розміщено в авторській редакції. Відповідальність за зміст матеріалів, їхню відповідність вимогам чинного правопису і достовірність фактів та статистичних даних несуть автори

I ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ

Артем БАРАТІЮК,
аспірант, асистент кафедри психодіагностики та клінічної психології,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
м. Київ (Україна)

e-mail: bergmanartem@knu.ua

ORCID: [0000-0003-3473-0434](https://orcid.org/0000-0003-3473-0434)

ВІРТУАЛЬНА РЕАЛЬНІСТЬ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Актуальність проблеми. Підготовка фахівців дошкільної освіти зазнає суттєвих змін під впливом цифровізації та нових вимог до професійної компетентності. Основним викликом є формування здатності майбутніх педагогів застосовувати знання у реальних умовах, що ускладнюється розривом між теорією та практикою й обмеженими можливостями моделювання педагогічних ситуацій. У цьому контексті технології віртуальної реальності (VR) виступають ефективним інструментом створення імітаційних освітніх середовищ, де студенти набувають досвіду прийняття рішень, комунікації та взаємодії з дітьми без ризику негативних наслідків. Завдяки інтерактивності та ефекту присутності VR розвиває практичне мислення, рефлексію й мотивацію до професійного зростання. Інтеграція VR у підготовку вихователів є стратегічним напрямом розвитку педагогічної освіти та формування професійної культури нового покоління педагогів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Зарубіжні дослідження акцентують увагу на потенціалі VR як інструменту формування професійних компетентностей майбутніх педагогів через занурення у змодельовані навчальні ситуації [4]. Значний внесок роблять праці, присвячені впливу VR на розвиток емоційного інтелекту, емпатії та професійної рефлексії студентів

педагогічних спеціальностей [2; 3; 7]. Окремі автори підкреслюють роль віртуальних симуляцій у формуванні когнітивної гнучкості та метапізнання як основи педагогічного саморозвитку [5]. Вітчизняні дослідники поступово інтегрують ці підходи в контекст підготовки вихователів дошкільної освіти, розглядаючи VR як середовище безпечного експериментування та розвитку професійної ідентичності.

Мета статті. Здійснити теоретичний аналіз можливостей використання технологій VR як інноваційного інструменту професійної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти та окреслити їх психолого-педагогічний потенціал у формуванні ключових професійних компетентностей.

Виклад основного матеріалу. VR у професійній підготовці майбутніх педагогів постає як педагогічно цінне середовище моделювання складних професійних ситуацій, що забезпечує новий рівень занурення у навчальний процес. Сучасні дослідження показують, що VR-технології дають змогу студентам експериментувати з поведінковими стратегіями, комунікативними підходами та управлінням емоційними ситуаціями у максимально реалістичних умовах.

Використання VR у навчальних симуляціях підвищує здатність до саморегуляції, професійної рефлексії й ефективного прийняття рішень, особливо у сфері поведінкового менеджменту [4]. Віртуальне моделювання середовища дитячого садка також формує ключову компетентність педагогів – розуміння контексту дитячого розвитку через спостереження, аналіз реакцій та проєктування виховних ситуацій [8]. Ефективність VR-навчання визначається рівнем занурення та автентичністю сценаріїв, які забезпечують активне залучення майбутніх педагогів до моделювання взаємодії. Важливу роль відіграють тривалість тренінгів і продуманий дизайн симуляцій, що впливають на якість сформованих умінь [1].

Психолого-педагогічний потенціал VR у формуванні професійної ідентичності майбутнього вихователя полягає у створенні безпечного, інтерактивного та емоційно насиченого простору для самопізнання, розвитку

емоційного інтелекту й когнітивної гнучкості. VR забезпечує занурення у змодельовані ситуації, які активізують емпатію, рефлексію та метапрофесійні компетентності. Механізм «перспективного занурення» дає змогу бачити ситуацію очима іншого, що сприяє глибшому розумінню емоцій та подоланню стресових станів [7]. Огляд досліджень з емпатійного навчання у VR підкреслює роль біологічного зворотного зв'язку, симуляції та прийняття ролі у формуванні афективної й когнітивної емпатії [3].

Не менш важливою є роль VR у розвитку когнітивної гнучкості та метапізнання – основ професійного саморозвитку. Систематичний аналіз VR-геймінгу засвідчує, що такі середовища формують здатність до самоаналізу, планування та адаптації педагогічної поведінки, що безпосередньо пов'язано зі становленням «Я-професійного» [5].

У педагогічній освіті VR виступає середовищем безпечного експериментування, де майбутні вихователі можуть випробовувати різні стратегії взаємодії без страху помилок чи етичних ризиків. VR-сценарії дають змогу студентам пережити досвід учня, посилюючи рефлексивні процеси та усвідомлення власної педагогічної позиції [6]. Важливим ефектом VR є підтримка професійного самопізнання: VR-середовище сприяє усвідомленню емоційних реакцій у педагогічних ситуаціях і розвитку саморегуляції – ключової умови стійкої професійної ідентичності. Систематичний огляд феномену «віртуальної емпатії» підкреслює, що VR стимулює моральну рефлексію, соціальну відповідальність і етичну зрілість майбутніх педагогів [2].

Висновки. Використання технологій VR у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти має значний психолого-педагогічний потенціал і виступає перспективним напрямом розвитку освіти. VR долає розрив між теорією та практикою, створюючи безпечні умови для моделювання педагогічних ситуацій і формування ключових професійних якостей емпатії, емоційного інтелекту, когнітивної гнучкості та рефлексії. VR-середовище інтегрує когнітивні, емоційні та етичні складові професійного розвитку.

Подальші дослідження мають бути спрямовані на створення VR-моделей навчання та адаптивних платформ, що забезпечать формування педагогів, здатних ефективно діяти у високотехнологічному гуманістичному освітньому просторі.

Література

1. Dai, C., Ke, F., Dai Z., Pachman M. Improving teaching practices via virtual reality-supported simulation-based learning: Scenario design and the duration of implementation. *Br. J. Educ. Technol.* 2022. вип. 54. С. 836–856.
2. Čekić E. Virtual Empathy: A Systematic Review of the Impact of Digital Communication on Interpersonal Relationships and Social Dynamics. *International Journal of Psychology.* 2025. вип. 10. С. 11–29.
3. Gerry, L., Billingham M., Broadbent E. Empathic Skills Training in Virtual Reality: A Scoping Review. *Conference on Virtual Reality and 3D User Interfaces Abstracts and Workshops.* 2022. С. 227–232.
4. Huang, Y., Richter, E., Kleickmann T., Richter D. Comparing video and virtual reality as tools for fostering interest and self-efficacy in classroom management: Results of a pre-registered experiment. *Br. J. Educ. Technol.* 2022. вип. 54. С. 467–488.
5. Mitsea, E., Drigas A., Skianis C. VR Gaming for Meta-Skills Training in Special Education: The Role of Metacognition, Motivations, and Emotional Intelligence. *Education Sciences.* 2023. вип. 13. С. 1–25.
6. Stavroulia K., Lanitis A. Enhancing Reflection and Empathy Skills via Using a Virtual Reality Based Learning Framework. *Int. J. Emerg. Technol. Learn.* 2019. вип. 14. С. 18–36.
7. Weng, H., Huang L., Lin W. Empathetic Skills through Virtual Reality: A New Frontier in Emotional Training. *Eurasian Conference on Educational Innovation.* 2024. вип. 7. С. 171–175.
8. Yu, R., Zhang D., Hu Z. Research on the construction and optimization of the teaching model of kindergarten environment creation practice based on virtual

simulation technology. Applied Mathematics and Nonlinear Sciences. 2023. вип. 9. С. 1–16.

Людмила БЕРЕЗОВСЬКА,
доктор педагогічних наук, професор кафедри
теорії та методики дошкільної освіти
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського», м. Одеса (Україна)

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЧИННИК ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Актуальність проблеми. Сучасна система дошкільної освіти в Україні перебуває в умовах постійних трансформацій, що зумовлює необхідність підготовки фахівців нового покоління – творчих, компетентних, здатних до інноваційної діяльності. Професійне зростання вихователя закладу дошкільної освіти тісно пов'язане з умінням упроваджувати педагогічні інновації, критично осмислювати нові ідеї та адаптувати їх до освітнього процесу. Аналіз результатів сучасних наукових досліджень у галузі педагогіки дозволяє зробити висновок, що інноваційна діяльність майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти є важливим чинником їхнього професійного становлення та зростання. Використання інноваційних технологій у процесі професійної підготовки створює підґрунтя для формування фахових компетентностей, розвитку педагогічного мислення, ініціативності та креативності. Залучення здобувачів спеціальності А2 Дошкільна освіта до інноваційної діяльності сприяє вихованню свідомих, відповідальних фахівців, які мають сформовану систему професійних і моральних цінностей, здатних реалізовувати себе у сучасному соціокультурному середовищі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Базу сучасних наукових досліджень в Україні, присвячених проблемі інноваційної діяльності становлять праці Р. Гуревич, Л. Даниленко, І. Дичківської, Л. Козак,

ЗМІСТ

ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ

Баратюк А.

Віртуальна реальність як інноваційний інструмент професійної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти..... 3

Березовська Л.

Інноваційна діяльність як чинник професійного зростання майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти..... 7

Богуш А.

Сучасні технології духовного розвитку особистості педагога..... 12

Борова В.

Використання чату GPT студентами спеціальності «Дошкільна освіта» в процесі виконання творчих завдань з розвитку мовлення дітей..... 17

Діхтяренко С.

STREAM-освіта у професійній підготовці майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до дослідно-експериментальної роботи з дітьми старшого дошкільного віку 21

Lysenko O., Y. Kovalchuk

Social-psychological aspects of conflictological counseling..... 26

Lystopad O.

The innovative potential of empowerment pedagogy in training future preschool education specialists in the context of digitalization 30

Маліновська Н.

Формування медіакомпетентності майбутніх фахівців дошкільної та спеціальної освіти засобами діяльності студентської медіагрупи..... 35

Мисик О.

Інтерактивні платформи у формуванні комунікаційної компетентності майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти..... 40

Потапчук Т.

Інтерактивні методи у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти в сучасному інформаційному просторі..... 48

Чекан О., Д. Сікора.

Інноваційні освітні технології логопедичної роботи в дошкільній освіті .. 52

Ющик Л.

Ціннісні установки вихователя як детермінанти взаємодії з батьками дітей раннього віку..... 55

Ясінковська О., Л. Березовська.

Формування готовності майбутніх вихователів до розвитку творчості дітей дошкільного віку 60

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**«СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»**

**Збірник наукових праць
II Всеукраїнської науково-практичної конференції
для науковців, педагогічних працівників, здобувачів вищої
освіти,
аспірантів, молодих учених**

24 жовтня 2025 р.

За загальною редакцією Л. Березовської

ISBN 978-617-8768-09-6

Формат 60х84 1/16. Папір офсетний.
Друк цифровий.
Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. арк. 15,11
Наклад 50 прим.

**ВИДАВНИЦТВО
“НАІР”**

Івано-Франківськ, вул. Височана, 18,
Тел. (050) 433-67-93
email: fedorynrr@ukr.net

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
№4191 від 12.11.2011р.

